

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. XXIX.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

tur sub conditione, si nascentur.

8 *Intell. l. placet. de lib. & posth.*

9 *An sit differentia inter verbum liberos,
& filios.*

C A P. X X I X.

S Equitur quotiens de filijs testator mentionem facit, de ijs quid simpliciter statuendo, vt si bona aliquot se filijs suis relinquere dixerit, aut simili modo filios purè in testamento nominauerit, tunc enim si quærimus, an eo nomine & de naturalibus senserit, longè aliter quidem, quàm in præcedenti capite existimo statuendum, cùm multum interfit, quo ad vim verborum, sitne oratio purè, an sub conditione prolata. *a* Nunc igitur ego multipliciter distinguendum, variosq; casus considerandos putarem.

a Bartol. §. & quid si tantū.
Alex. d. §. si quis, nu. 15. 16

b l. filium, de his q sui sunt.
l. 2. §. legitimos, de excu. tut.

Primus fit, cùm testator filijs suis aliquid se purè relinquere dicit, ad suntq; illi nedum naturales, sed & iusti filij. Et credo ego naturales tunc eo nomine non contineri, quin à legitimis excludi, tum quia verborum proprietati hærendū est, quæ natos tantum ex matrimonio filios vocat, *b* tum quia naturales extatibus legitimis

gitimis, veluti extranei ab intestato habentur, *a* idèd nec eos cum alijs simul admitti æquum est. *b*

2 Secundus sit, vbi tempore testamenti extarent liberi, alij iusti, alij naturales, pòst verò ante aditam hereditatem legitimi decessissent, naturalesq; dein solùm su peressent. Puto & hoc casu naturales non successuros, eò quòd cùm semel testator de veris filijs senserit, ampliùs ab hac eius concepta significatione discedendum nò videtur, cùm præsertim sermo illius purè prolatus, ad tempus testamèti, nò mortis referri soleat, *c* & quia cùm naturales initid ex mente testatoris non comprehenderentur, quamuis pòst legitimi sublati sint, nunquam tamen naturales vocati intelligi possunt, *d* cùm & voluntas mutata præsumatur, nisi quis hanc de naturalibus interpretationem admittat, vt ita actus potiùs sustineatur, *e* quod tamen durum est.

Tertius sit, quando dum testamentum fieret, nulli legitimi aderant, sed naturales tantùm, pòst verò antequàm fato fungeretur, & legitimos procreauit. Adhuc existimo naturales non admitti, etsi initid de ijs fortè testator potuerit cogitare, coniectura enim paternæ voluntatis hoc suadet, vt si dum testabatur, filios se ve-

a Auth. licet. C. de nat. lib.

b arg. no. per Bar. l. vtiusmodi. §. si liberi. nu. s. in fin. de ope. liber.

c l. si ita, de auro & arg. l. si. §. 1. de leg. 2 Dec. in sum. conf. 95. col. 4

d arg. l. quod initio, de reg. iur. l. qui res. §. aream, de solu.

e l. quotiens, de rebus dub.

ros habiturum existimasset, ijs planè bona sua fuisset relicturus, *a* verisimiléque est satis, si de hac re interrogatus fuisset, eum ita vtique responsurum, *b* cùm desideria morientium ex arbitrio viuentiū colligamus. *c* Videmusq; in multis similibus exemplis, agnascantibus nouis liberis voluntatem testatoris mutatam, semper à lege præsumi. *d*

a l. Titius. §. Lucius, de libe. & posthu.
b Glo. l. tale. §. fin. de pact.
c l. quoniam. C. de nat. lib.
d l. si vnquā. C. de reuoc.
do. Bart. l. Titia. §. Imp. de leg. 2.

Quartus sit, cùm testamenti tempore naturales tantum extabant, post verò & legitimi procreati ab eo sunt, qui tamen & ante aditam hæreditatem periere, ita vt naturales adhuc soli supersint: Sentio omninò naturales hoc casu successuros, *e* nihil enim ijs impedimento legitimorū natales esse debuerunt, ex quo moriente patre, ipsi antea è vita cefferant, nec media tempora hæredi rectè instituto quicquā nocere solent, *f* adest præterea mens testatoris, qui de his initio sensit, vt mox dicam.

e arg. l. posthumus, in princ. de iniust. rup. test.
f l. si alienū, in fin. de hæ. inst. & l. sed et si. §. solemus. ff. eod.
g l. Lucius. §. h. de leg. 2. & arg. l. hære. §. fin. ad Treb. & l. quib. dieb. §. dominus, de condit. & demon.
h Gl. l. plenū. §. equitij, ver. sensisse. de v. su. & hab. Rip. §. si quis rogatus. num. 12.

Quintus sit, cùm nulli legitimi vnquā nati sunt, testatorq; filios purè nominauit, cùm naturales tantum haberet, qui iam in lucem prodiebant. Credo proculdubio tunc naturales ab eo vocatos intelligi, *g* cùm veri simile sit de his eū sensisse, quos præ oculis habebat, *h* & vbi sermo dispositiuè, vt dicunt Doctores, prolatus est, in eo

eo latior multò & benignior, quàm vbi sub conditione fiat interpretatio. *a*

a Bart. Alex.
§. & quid si tū-
tum.

Sextus sit, cū testamenti tempore naturales tantūm aderant, sermo tamen testatoris, de filiis dispositiuè loquēs, refert se non ad præsens, sed futurum tempus.

5 Exempli causa, si velit filios suos in certis bonis succedere post mortē alicuius, aut eueniente aliqua conditione. Puto hīc, quando casus ille extiterit, si & alij iusti liberi nati erūt, tunc naturales ab ijs sanè excludi, eò q̄ quotiēs in futurū euentum confertur oratio, tempus euenientis conditionis, non dispositionis attendatur. *b*

b Alex. conf.
26. in fi. vol. 3.
& 12. in 4. De-
ci. cōf. 253. co.
fi. & 299. nu. 3.
c in 3. casu.

Et quia probabilis hęc est mens testatoris, vt & modò attingimus. *c* Quòd si eueniente conditione soli adhuc naturales existant, qui & tempore testamenti nati erant, non dubito, tunc ad eos bona pertinere, *d* atque ita testatoris voluntas, de quibusnam filiis senserit, à futuro euentu declarationem sumet, *e* prout de compendiosa dicitur substitutione, quæ

d vt in præce-
casu.

6 secundum varios casus nunc fideicommissaria, nunc vulgaris, nunc pupillaris, vsque initio fuisse fingitur, *f* quod & in pupillari tacita, quæ sub expressa continetur, cū mater postea de medio subla-
ta est, dici solet. *g*

e arg. l. sed &
si quis. §. in-
terdum, de v-
sufu.

f Bart. l. cen-
turio. col. 3.

Vltim⁹ sit, cū testator filios purè nomina-

g Bald. l. fi. C.
de inst. & sub.

uit,

uit, tunc tamen filij adhuc nulli nati erāt. Ut quia Titium instituit, grauauitq; eundem, post mortem filijs suis hæreditatem restituere, qui Titius liberos tunc nullos habebat, sed deinde naturales tantum, nō legitimos suscepit. Mihi videntur hoc casu naturales minimè vocari, *a* quoniam hæc verba ad conditionem magis quàm simplicem dispositionem referuntur, si quidè tacitè subintelligitur, vt filius restituitur, si quos habuerit, *b* quocircà cùm de conditione agamus, succedit regula, vt naturales filiorum nomine non contineantur, nisi secus de voluntate testantis appareat. *c* Atq; ita Vlpiani legem interpretor, qui in posthumi institutione, posthumum tantum ex vxore vocatum dixit, *d* quoniā & hæc institutio sub cōditione est, scilicet si posthumus nascetur, *e* ast in conditionibus verborum proprietas maximè solet attendi. *f* Ex quibus patet, quantum Imolensis vterq; & reliqui sint decepti, *g* qui in soluenda hac Antinomia tan toperè insudarunt, vnde materiam hanc in innumeras, & illas obscuras sectiones distinxere. Nō omitto, quod Panormita. & cæteri tradidere, *h* si testator liberorum verbo vsus fuerit, nunquam naturales venire, eò quòd liberorum verbum iuris sit, non naturæ, *i* at verò filius ad naturales

a arg. l. generaliter. s. cùm autem. C. de instit. & subit.

b l. interdum, de verbo. oblig.

c l. cùm patet. s. volo, de leg. 2. l. fin. de iur. delib.

d l. placet, de libe. & posth.

e l. r. in fi. de cōd. & demō.

f l. qui hæredit. l. Mæuius, de cond. & de monst.

g Imo. Alex. d. s. si quis rog.

nu. 16. la. d. l. placet. nu. 17.

h Abb. ca. in presentia. nu. me. 22. Dōct.

d. s. si quis rogatus.

i l. liberorum, de verb. sign.

rales aptius referatur. *a* Ipse tamen id vix ausim approbare, cum hæc tam subtilis differentia legibus recepta non videatur, animaduertamusq; vtrunq; verbum etiam in hac materia promiscuè plerunq; capi, & qui modò liberi dicti sunt, eosdè statim filios vocari. *b* Deinde si liberorum nomen sub se filios, nepotes, pronepotes, veluti genus complectitur, *c* Sanè sicuti filios naturales dici certum est, vt & ipsi fatètur, sic igitur & liberos eodem sensu accipi posse necesse erit, nam cui speciei nomen conuenit, eidem & propriè generis vocabulum aptū esse debet, cum genus de eo omni prædicetur, ad quod & species pertinet. *d* Vtuntur tamen hoc liberorum vocabulo authores sæpè pro iustis tantum filijs. Quintil. *e* Nisi fortè & hîc finitionem mouet, an liberi sint etiam non legitimi. Et Catullus loquens ad Hy-menæum:

*Nullaquit sine te domus
Liberos dare, nec parens,
Stirpe dicier.*

EMPHYTEOSIS TITIO

& filijs concessa, an ad naturales pertineat.

i *An filiorum appellatione contineantur
fœmi-*

a l. tutelæ,
de cap. dimi.

b l. Lucius,
in fin. de leg.
2. & d. §. si qs
rogatus.
c d. l. libero-
rum.

d l. semper
in generalib.
vbi Dec. de
reg. iur. Bart.
Rub. solu. ma
trim.
e lib. 3. c. 8.

- fœmina ex proprietate verborum.*
- 2 *In contractibus nomine filiorum veniunt naturales iam nati, nisi ut num. 6. & seq.*
 - 3 *Naturales quandoq; succedunt in feudo.*
 - 4 *Alteri quando liceat stipulari.*
 - 5 *Stipulatio pro se & filijs, intelligitur ordine successivo.*
 - 6 *Naturales nondum nati, non veniunt nomine filiorum.*
 - 7 *Fœmina naturalibus, & quandoq; spiryris acquirit emphyteosin.*
 - 8 *Extantibus legitimis, naturales excluduntur.*
 - 9 *Naturales ad feuda non admittuntur, & quare.*

C A P. X X X.

a Ang. l. generaliter. §. cum autē. Baldus l. filium, de his qui sui Dec. c. in presentia. nu. 40.
b l. Quicqd astringendā, de verb. obl.

Vid verò in contractibus, an filiorum verbum etiam ad naturales extendemus? Finge, stipulatus quis est emphyteosin sibi & filijs? vtrumne naturales his verbis comprehenduntur? Negant Angelus, Decius, & quidam alij, a tum quia in contractibus verba strictè & propriè accipi debent, b naturalis autem propriè non